

# יוסף ורחל

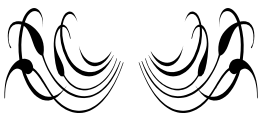


1478

נערך ויוצא לאור ע"י "חסדי יוסף ורחל" (בהשתתפות כולל "חוני המעל")  
 העלון לע"ג אבי מורי ר' יוסף בר אסתר סויסה ז"ל שנלב"ע ביום יו' סיון התשנ"ב  
 ואימי מורתי רחל בת איזה סויסה ע"ה שנלב"ע ביום כו' מר השון התשע"ז

## מתפלל

שבת כבי תשרי ה-תשפ"ד  
 פרשה: א. וזאת הברכה  
 ב. בראשית  
 ג. וביום השמיני  
 הפטרה: ויהי אחרי



הדלקת נרות - 17:58  
 צאת השבת - 18:50  
 ר"ת: 19:30

הדלקת נרות בשבת הבאה 17:49

שמות תורה	בראשית
עמוד השחר: 5:28	5:35
זמן טלית: 5:35	5:42
זריחה: 6:38	6:43
חצות: 12:29	12:27
מנחה גדולה: 12:58	12:55
שקיעה: 18:19	18:10

Shat for Zion

### "חתן תורה"

בבית מדרשו של רבי יהונתן מפראג קרה שעשיר אחד, שלא למד הרבה אך החזיק עצמו לבן תורה, קנה בעד ממון רב את הזכות להיות חתן תורה. אמר על כך הגאון: אך זהו חתן הגון ומעולה, שכל השנה לא הסתכל על כלתו...

העלון לרפואת מנשה בר דוד וברוריה מרת אחותי דינה בת רחל ולע"ג חמי ר' שלום בר שמחה ז"ל חמותי מרים בת רחל ע"ה הרוצה להקדיש את העלון או חלקו בטל... 052-5079555

## "שם חלקת מחוקק ספון"

"ולגד אמר... וירא ראשית לו כי שם חלקת מחוקק ספון ויתא ראשי עם צדקת ה' עשה ומשפטיו עם ישראל" - מה ראה גד? מה ענין מחוקק לכאן? ואיזו צדקה עשה? לפי רש"י, "ראה ליטול חלק בארץ סיחון ועוג, שהוא ראשית כיבוש הארץ... כי ידע אשר שם בנהלתו שדה קבורת מחוקק, והוא משה. צדקת ה' עשה... נאמר על שם העתיד, שהאמינו דבריהם ושמרו הכמתתם לעבור את הירדן עד שכבשו וחלקו".

יתכן שבני שבט גד ידעו שמשה רבנו ייקבר בחלקם, מתוך ההנחה שאם משה לא יכנס לארץ מסתמא ייקבר על שפת הארץ. אולם לכאורה לא מסיבה זו בחרו בני גד להתנחל בעבר הירדן, אלא משום הסיבה המפורשת בתורה - "ומקנה רב היה לבני גד", עוד תמוה, מה שבה יש בקיום התנאי שהם קיבלו על עצמם לטובתם על מנת שיקבלו את נחלתם מעבר לירדן?

נראה שלנימוק הגלוי לבחירת ארץ סיחון ועוג נוסף לבני גד נימוק ספון: הרצון לזכות בראשיתה של ההתנחלות כדי להיות הראשונים ליישם ולממש את תורת משה. יודעים הם שסוף מעשה נעוץ בראשיתו - "מגיד מראשית אחרית". זהו שנאמר "וירא ראשית... ספון", מלשון 'סוף'. ראשית ההתנחלות, תכליתה וסופה היא - תורת משה. תכלית הכיבוש וההתנחלות היא: הנחלת תורת משה בארץ ישראל, כך מפורש בתהלים (מזמור קד): "ויתן להם ארצות נויים ועמל לאומים יירשו, בעבור ישמרו חוקיו ותורותיו יצורו".

זהו "צדקת ה' עשה" המיוחסת לבני גד. על מציאת הקשר הזה בין ארץ לבין התורה מציין משה לשבח את שבט גד - לאו דווקא כנבואה לעתיד, אלא כתכונה הקיימת בהם כיום.

את התכונה הזו אנו מאמצים ללבנו בשמחת-תורה. בני ישראל נכנסו לארץ בפסח, ואל המנוחה והנחלה - אסיפת היבול - אנו מגיעים בחג הסוכות. לכאורה, אל הילד הזה התפללנו, אל המצב שכל איש ישראל יושב תחת גפנו ותחת תאנתו - ולא היא, בסופן של חג, בשמחת תורה, אנו שואלים: לשם מה התנחלנו בארץ? והתשובה שניתנת לנו היא בקריאת התורה מראשיתה, בכך אנו קושרים בין אחיזתנו בארץ לבין קיומה של התורה. ייעודה של מדינה, גם אם תשלים עם כל אויביה מסביב ותייצב את גבולותיה, הוא מילוי תוכנה בתורה וקיום חוקיה.

## שישו ושימחו בשמחת תורה

הדמות קמה בשתיקה ממקומה ועזבה את המקום, ואיש מלבד מהרי"ץ לא ידע כי איו זו אלא דמות פלאית שנוצרה בשם קדוש, ועתידה להימוג ולהיעלם בעוד רגעים ספורים.

השבת חלפה עברה במהירות, וכאשר נצצו שלושה כוכבים ברקיע התיישב מהרי"ץ לערוך את ההבדלה.

הוא תקע את נר השעווה בכך הנחושת, מזג את היין לכוס, הניח לפניו אגודת בשמים, ואז ביקש מאחד מבני ביתו מחט וקולמוס עם קסת דיו.

מהרי"ץ נטל את הקולמוס, טבל בקסת הדיו ורשם על נר השעווה את שמו של הצורך, ואחר החל בסדר ההבדלה.

היה זה כאשר הגיע למילים "וכל היועץ עלינו ועל עמך ישראל עצה שאינה טובה, אבדו, בטלו". את המילים "אבדו, בטלו", הגה מהרי"ץ בכוונה מרובה, כשהוא נוטל את המחט באצבעותיו ותוקע בנר השעווה, שוב ושוב.

באותם רגעים החלו להישמע זעקות שבר מכיוון ארמונו של המושל. המושל הצורך, שמהרי"ץ כיוון עליו בשעה שאמר "אבדו, בטלו", החל מתפתל בכאבים נוראים שתקפוהו לפתע פתאום.

"אוי לי, ווי לי", צווח המושל לבני ביתו שחשו לעברו בבהלה, "אני מרגיש כאילו מאות מחטים ננעצות בבשרי".

ההבדלה באותו מוצאי שבת ארכה כמה שעות. מהרי"ץ דן את המושל הרשע למיתה משונה, בתוספת מנת ייסורים גדושה, למען יראו וייראו וכדי להרתיע את המושל שיקום אחריו מלהציק ליהודים.

בשלב מסוים, כיבה מהרי"ץ את נר השעווה, ובאותו רגע פסקו זעקותיו של המושל. פניו הלבנו כפני מת, ובני ביתו היו בטוחים כי נפשו כבר נפרדה מגופו.

אולם אז שב מהרי"ץ והדליק את הנר, ולפתע פתאום שבה רוחו של המושל, והוא שב וייבב במכאובים ובייסורים.

כך במשך כמה שעות, כיבה והדליק מהרי"ץ את הנר לסירוגין, ובארמונו של המושל תאניה ואניה. רק לפנות בוקר כיבה מהרי"ץ את הנר והפילו לארץ, רמסו ברגלו, והוסיף את הפסוקים: "כץ יאבדו כל אויביך ה', יתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם, ברכי נפשי את ה' הללויה", ובאותם רגעים מת המושל הרשע ולא שב לתחייה.

ועוד במשך ימים מרובים היו יהודי צנעא חוזרים ואומרים: "ברוך המקום שעקרו, וברוך מהרי"ץ שציערו".

העלון לרפואת והצלחת אליעזר אלקיים וכל משפחתו ישלם ה' פעולם אמן

הודעות מרכז "Shat for Zion" פתוח בימים: א - ה פלא... 052-5079555  
 לוח שנה

לידיעת הציבור אפשר לרכוש לוח שנה בעלות 15 ש"ח.  
 כמו כן אפשר לרכוש לוח שנה בצורת טבלה על דפים בגודל A4 בעלות 10 ש"ח.  
 הרכישה אצל יובל פרטובי פל... 0505919251

מנויים: לקבלת העלון חינם במייל מידי שבוע שלח את המייל שלך למייל: SVISSA8@GMAIL.COM

Shat for Zion

כוננת הדברים היא לכך ששבת לוי מלו את בניהם במדבר, והתעלמו מהסכנה, אף על פי שהיו רבים מהם מתים.

דבר אחר: הלוויים נהנים משולחן גבוה – המעשרות. לכן אין הם נאלצים לצפות לירושות, ויכולים להרשות לעצמם שלא להכיר את קרוביהם...

"כל שפעל ימים יינקו ושפני טמוני זול"

אברבנאל, שהיה שר אוצר, הסביר את הפסוק במבט כלכלי. בעלי אניות דואגים להעמיס את אניותיהם בסחורה גם בדרכם חזרה לנמל האם. מעבר לרווח שבדבר, נעשה הדבר למען יציבותן של האניות במים. אפשרות אלטרנטיבית היא למלאותן בחול. משה רבינו בירך את שבת זבולון שיוביל סחורות מהארץ החוצה. אך כיון שבארץ לא יחסר מאומה, לכן לא יהיה להם מה לייבא, והם יאלצו למלא את אניותיהם בחול.

"לעניי כל ישראל – בראשית ברא"

מתחילים לקרוא בפרשת בראשית מיד עם סיום ספר התורה, כדי שלא יהיה פתחון פה לשטן לקטרג ולומר: כבר סיימו את התורה, ואינם רוצים בה עוד. מה שמסיימים התורה דוקא ביום זה, ולא בראש השנה שהוא תחילת השנה, כדי להטעות את השטן שלא ידע מתי חל ראש השנה, שלא יקטרג על ישראל.

"תורה צויה לנו משה מורשה קהלת יעקב"

אמרו במדרש (שמות רבה לג, ז) "תורה צויה לנו משה, מורשה קהלת יעקב", ירושה היא לישראל לעולם. משל לבן מלכים שנפל בשבי כשהוא קטן וגדל במדינת האם. אפילו לאחר כמה שנים אינו בוש לחזור לארמונו אביו, מפני שהוא אומר: לירושת אבותי אני חוזר. כך אין יהודי מתבייש להתחיל בלימוד תורה בכל גיל, מפני שאומר: לירושת אבותי אני חוזר.

"תורה צויה לנו משה מורשה קהלת יעקב"

וסיפרו במדרש (ויקרא רבה ט, ג), מעשה ברבי ינאי שהיה מהלך בדרך וראה אדם של צורה חשב, ודאי אדם גדול הוא. הזמינו שיאכל על שולחנו, וניאות. במהלך הסעודה ניסה רבי ינאי לדון עמו בעניי הלכה, והלה אינו יודע מאומה. בעניי אגדה, ולא ידע. בפשוטו של מקרא, ולא ידע. יהודי בור ועם הארץ. נתכרכמו פניו של רבי ינאי: אילו היה זה עני, היה מקיים בו מצות חסד. אבל לפי מראהו אמיד הוא, לחינם בזבז זמנו עליו...

האורח, גם אם בור ועם הארץ היה, ניחון בבניה שנונה. הבין לאן חתר רבי ינאי בשאלותיו ומה חושב הוא עתה. התרווח ואמר: "ובכן, כפי שכבודו נוכח, איני יודע ספר. איש מסחר אני, ושמח על ההזדמנות לדון בעניי עסק... ביד כבודו מצוי פקדון השייך לי, מתי אוכל סוף סוף לקבלו..."

השתומם רבי ינאי: "איני מכירך, ומעולם לא קיבלתי פקדון עבורך..."

"הו, אל נא יכחיש" ביקש הזר. "אומנם עם הארץ אני, אבל גם עם הארץ אסור לעשווק... פעם עברתי ליד תלמוד תורה, ושמעתי שהילדים שרים: תורה צויה לנו משה, מורשה קהלת יעקב. שומע כבודו? התורה אינה ירושת רבי ינאי בלבד, אלא ירושת כל קהל ישראל. ונמצא, שאם כבודו יודע הרבה תורה ואני איני יודע כלום, מחזיק כבודו אצלו חלק ירושתי, פקדון עבורי, ועליו לחלוק עמי את ידיעותי..."

"תורה צויה לנו משה מורשה קהלת יעקב"

לדברי רבינו הרמב"ן זצ"ל, הרי זו הבטחת נצח לעם ישראל שהתורה תמסר מדור לדור בירושה שאין לה הפסק, ותשמר במלואה בכל הדורות. והחזקוני זצ"ל כתב, שדבר זה עצמו צויה עלינו משה, שנחיל את התורה מדור לדור כירושה יקרה, מורשת הדורות.

ולדברי רבינו האור החיים' הקדוש זצ"ל, "תורה צויה לנו משה" הוא מאמר בפני עצמו. ציווי הוא לשון המלכה ושררה, שכן נאמר "ויצוהו ה' לנגיד" (שמואל א, יג יד), ומשה רבינו צוה את התורה לנגיד ומלך על ישראל, שיעשו כל מעשיהם לפיה.

"תורה צויה לנו משה מורשה קהלת יעקב"

פירוש מפתיע כתב רבינו בחיי זצ"ל. המורשה הנזכרת כאן היא ארץ ישראל, ככתוב "ונתתי אותה לכם מורשה אני ה'" (שמות ו, ח). אבל ירושת הארץ תלויה ועומדת בקיום התורה. בשמירתה, נחל אותה. בעברנו עליה, אנו גולים ממנה. וזהו שנאמר (תהלים קה, מד) "ויתן להם ארצות גויים... בעבור ישמרו חוקיו ותורתיו יצורו".

## הלכות חנוכה

דיני שותפות עם גוי או יהודי מחלל שבת בעסק העובד

בשבת

ההלכות מספר "הלכה ברורה" להרה"ג דוד יוסף שליט"א

### נוסח וצורת התנאי עם השותף הגוי

וצריך שיעשו ביניהם התנאי הנ"ל באופן אמיתי כחלק מתנאי השותפות ביניהם, על ידי כתיבת חוזה, ויאמינו זה לזה שיהיה החוזה אמיתי ותקף ביניהם, ובוה מועיל הדבר אפילו אם אין לחוזה תוקף על פי חוקי המדינה. אבל אם רק דיברו ביניהם דברים בעלמא בעל פה, ואמר היהודי לגוי שמתנה עמו שיהיה הריזה של יום השבת לגוי, אין הדבר מועיל כלל, שהרי ניכר הדבר שאינו מתכוין באמת שיהיה ריוח יום השבת לגוי, וכל כוונתו אינה אלא להערים כדי להתיר לו שיעבוד הגוי בעסק ביום השבת.

ונתנו הפוסקים נוסחאות ראויות על פי ההלכה לשטר שותפות עם הגוי, באופן שמסלק היהודי את עצמו לגמרי ממלאכת יום השבת ומהרווחים של יום השבת.

### באילו עסקים מועיל עשיית תנאי עם שותף גוי

ד. בדין שותפות בעסק עם הגוי לענין שבת, שצריך להתנות ביניהם בשעה שעושים השותפות שיעבוד הגוי בשבת, ויהיו כל הרווחים מעבודת יום השבת שייכים לגוי לבדו, היינו בין כשבאים להשתתף בשדה, ובין כשבאים להשתתף בתנור אפיה, או בבית מרחץ, או בריחיים, או בחנות, או במכירת סחורה ושאר עסקים.

וכן יהודי וגוי הרוצים להשתתף בחברה בעירבון מוגבל, הרי הם נחשבים כשותפים, ואינם נחשבים כפועלים שכירים, וצריכים להתנות ביניהם בשעה שעושים השותפות שיהיו כל הרווחים מעבודת יום השבת שייכים לגוי לבדו.

והוא הדין אם נותן הגוי מעות משלו ליהודי כדי שיסתחר בהם בימות החול, וביום שבת מסתחר הגוי במעות אלו, שאסור ליהודי ליהנות מהריוח שהריוח הגוי בעבודת יום השבת, שמכיון שהמלאכה מוטלת על היהודי, הרי הגוי עושה שליחותו כשעובד ביום השבת, ולכן אף בזה צריך שיתנו ביניהם מתחלה שמלאכת יום השבת תהיה מוטלת על הגוי בלבד.

### ליל חנוכה

### "יהי רצון באילו"

החסיד ר' רפאל-נחמן הכהן, שיזכה לבלות שנים רבות במחנות-עבודה טוביושיים, עונש על פעולותיו למען שמירת גחלת היהדות, סיפר:

בחול-המועד סוכות תרצ"א נשלחתי למחנה-עבודה במעמקי רוסיה. קבוצת האסירים הובלה כשהיא מלווה במשמר בבר, ובך הלכנו ברנל מעיר לעיר ומכפר לכפר.

אותו יום היה הושענא-רבה. בעורנו הולכים ראיתי בצד הדרך עצי ערבה גדולים. תוך כדי הליכה תלשתי חמישה ענפי ערבה וחבטתי אותם בקרקע. עבשתי היה עלי לומר את יהי רצון, אבל סידודי היה במזורה, וזו הייתה מונחת על העגלה שהנהלה מאהורינו. נשאתי את עיניי לשמים ואמרתי: "ריבונו-של-עולם יהי רצון מלפניך באילו אמרתי את ה'יהי-רצון'..."